

Minuta

ședinței Comisiei Naționale de Experți (CNE)
privind supervizarea granturilor Fondului Global în semestrul II, 2018

Data, ora, locul: 13 iunie 2019, ora 14:00, Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Participanți:

Membri CNE:

1. **Aliona Serbulenco**, secretar de stat al MSMPS, Președintele CNE
2. **Lilia Gantea**, MSMPS
3. **Ghenadie Damașcan**, CNAM
4. **Ana Ambrosie**, delegată de membru CNE – Marina Semeniuc, Ministerul Finanțelor
5. **Igor Chilcevschi**, Liga Persoanelor care Trăiesc cu HIV
6. **Oxana Rucșineanu**, AO SMIT
7. **Silvia Stratulat**, Secretariatul CNC TB/SIDA

Invitați:

8. Daniela Demişcan - Ministerul Sănătății
9. Iurie Climașevschi - Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile (SDMC)
10. Valentina Vilc - Institutul de Ftiziopulmologie (IFP)
11. Sofia Alexandru – IFP
12. Andrei Corloteanu – IFP
13. Nicolae Jelamschi – RP IP UCIMP DS
14. Victor Volovei – RP IP UCIMP DS
15. Victoria Petrică - RP IP UCIMP DS
16. Violeta Teutu – RP IP UCIMP DS
17. Rita Seicaș – RP Centrul PAS
18. Liliana Gherman - Fundația Soros Moldova
19. Vitalie Slobozian - Fundația Soros Moldova
20. Ludmila Untura – LPTH
21. Irina Barbiroș – DIP/Ministerul Justiției

Agenda ședinței:

1. Rezultatele implementării granturilor Fondului Global în sem. II, 2018;
2. Realizările Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA și ITS;
3. Prezentarea Planului național de supervizare programatică a granturilor FG în susținerea Programelor Naționale TB și HIV/SIDA/ITS;
4. Diverse.

Materiale distribuite în prealabil:

- 2 dashboard-uri și 2 note informative de evaluare a granturilor FG pe componenta HIV și TB, perfectate de RP – IP UCIMP DS și Centrul PAS
- Prezentări privind realizările Planurilor de sustenabilitate HIV și TB, perfectate de coordonatorii PN;
- Planul național de supervizare a granturilor FG în cadrul CNC TB/SIDA

Moderator ședință: Aliona Serbulenco, președinte CNE

La începutul ședinței, Dna Aliona Serbulenco a salutat participanții la eveniment și a anunțat subiectele incluse pe ordinea de zi. Secretarul CNC, Silvia Stratulat, a informat participanții că, în cadrul noului grant al CCM, FG a recomandat implicarea mai activă a reprezentanților societății civile în procesul de supervizare programatică a granturilor TB și HIV. În acest context, la data de 10 iunie curent, a fost organizată o ședință de lucru în cadrul Comitetului KAP pentru a fi discutate rezultatele implementării granturilor FG. Propunerile și recomandările membrilor KAP vor fi prezentate de Oxana Rucșineanu, secretar al Comitetului KAP și membru CNE.

1. Rezultatele implementării granturilor Fondului Global în semestrul II, 2018

Perioada de raportare programatică: 1 iulie – 31 decembrie 2018

1.1 Grantul ”Consolidarea Controlului Tuberculozei și Reducerea Mortalității Asociate SIDA în Republica Moldova”. Raportor Nicolae JELAMSCI, director executiv, IP UCIMP

1.1.1 Rezultate raportate pe componenta HIV/SIDA

Scopul: Reducerea prevalenței HIV în rândul populațiilor-cheie afectate și mortalității asociate cu SIDA, în Republica Moldova.

În luna Ianuarie 2018, IP „UCIMP DS” a încheiat acorduri de finanțare pentru implementarea proiectelor de prevenire HIV și aderență la TARV și/sau TSO, pentru perioada anului 2018, cu 11 instituții: Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției/ Administrația Națională a Penitenciarelor și 10 ONG-uri active în domeniu. De menționat că, contractul de finanțare cu AO ”Inițiativa Pozitivă” (contract MDA-C-PCIMU-IP_01 din 02.02.2018) include acoperire financiară pentru proiecte de prevenire HIV și aderență la TARV, care sunt implementate de patru ONG-uri din regiunea de Est a Republicii Moldova. Astfel, au fost încheiate acorduri de finanțare pentru implementarea proiectelor de prevenire HIV și aderență la TARV și/sau TSO, pentru perioada anului 2018, în sumă totală de 885.075,00 EUR, pentru acoperirea unui număr total de 35.403 beneficiari (17.646 UDI, 590 TSO, 8.190 LSC, 4.206 BSB și 4.771 PTH). Valoarea bugetelor contractate de către IP „UCIMP DS” pentru fiecare din cele 11 organizații este direct proporțională cu numărul de beneficiari asumați de organizație, pentru acoperire în anul 2018, multiplicat la 25.00 EUR /beneficiar. Acest mecanism a fost aprobat de către CNC TB/SIDA în anul 2017.

În continuare, raportorul a trecut în revistă principalele intervenții în cadrul modulelor programului Fondului Global (FG) pe componenta HIV, printre acestea: procurarea consumabilelor pentru 12 farmacii de pe malul drept al RM și 4 farmacii de pe malul stâng al RM, și asigurarea distribuirii acestora către beneficiari; susținerea procesului de implementare a programului electronic unic de Monitorizare și Evaluare (M&E), elaborat de AO ”Inițiativa Pozitivă”, în colaborare cu IMSP SDMC; asigurarea procedurii de achiziție a consumabilelor destinate malului drept și stîng; susținerea intervențiilor axate pe îmbunătățirea comportamentului LSC și BSB, susținerea serviciilor de testare la HIV și consiliere; asigurarea accesului persoanelor infectate cu HIV, inclusiv din regiunea transnistreană, la tratament antiretroviral (ARV), prin achiziționarea de medicamente (cca. 50% din linia II de tratament și 100% din linia III de tratament - pentru malul drept și 100% din necesități pentru Transnistria), în baza necesităților de preparate ARV pentru a. 2018; susținerea campaniilor de advocacy pentru creșterea accesului la servicii de testare, reducere a stigmei și discriminării, sustenabilitate a programelor desfășurate și serviciilor acordate, susținerea mini granturilor pentru ONG privind monitorizarea comunităților și gradul de răspundere socială la nivel local; susținerea echipei de coordonare a Programului Național de prevenire și control HIV/SIDA/ITS (PN HIV/SIDA/ITS) susținerea cheltuielilor administrative, susținerea a 2 specialiști și co-finanțarea a 4 specialiști din cadrul echipei de coordonare a PN HIV/SIDA/ITS, a fost acordat suportul financiar

pentru echipa de coordonare a AO Inițiativa Pozitivă, care asigură implementarea activităților de sub-recipient, ș.a.

Performanță programatică

În conformitate cu **cadrul de performanță** a Grantului Consolidat al Fondului Global, MDA-C-PCIMU nr. 1611, componenta HIV/SIDA, pentru indicatorii de impact, precum și pentru cei programatici (în baza cărora se măsoară performanța grantului), de la componenta TARV și cea de prevenire - țintele sunt anuale. Respectiv, analiza unui indicator de impact și a 7 indicatori de rezultat (output), raportabili la data de 31 decembrie 2018, a constatat:

- ținte depășite (>100%) – 4 indicatori
- ținte substanțial atinse (90-100%) – 1 indicator
- ținte parțial atinse (60-89%) – 3 indicatori

Indicator de impact:

- *Rata mortalității asociate cu SIDA* - Numărul de decese cauzate de HIV/SIDA la 100,000 populație – 3,6% (ținta: <3,06%). 144 pacienți cu HIV/SIDA au decedat în anul 2017 (populația RM, ambele maluri – 4 035 277). Indicatorul pentru anul 2017 este raportabil către 15.08.2018. Indicator realizat în proporție de **85%**

Indicatori de proces (output):

6 indicatori de proces de la componenta de prevenire

- *Procentul consumatorilor de droguri injectabile acoperiți de programele de prevenire HIV* - pachet definit de servicii – 56,4% (ținta: 53.1%). 20 801 CDI au fost acoperiți de programele de prevenire HIV, pe ambele maluri, din 36 900 CDI estimați pentru a. 2018. Indicator realizat în proporție de **106,2%**.
- *Procentul consumatorilor de droguri injectabile care au fost testați pentru HIV* în perioada de raportare și își cunosc rezultatele – 27,6% (ținta: 25.4%). 10 175 CDI au fost testați pentru HIV și își cunosc rezultatele, din 36 900 CDI estimați pentru a.2018. Indicator realizat în proporție de **108,7%**.
- *Procentul LSC acoperiți de programele de prevenire HIV* - pachet definit de servicii – 39,3% (ținta: 48%). 8 373 LSC au fost acoperiți de programele de prevenire HIV, pe ambele maluri, din 21 300 LSC estimați pentru a. 2018. Indicator realizat în proporție de **81,9%**
- *Procentul LSC care au fost testați pentru HIV în perioada de raportare și își cunosc rezultatele* – 25,5% (ținta: 23.1%). 5 431 LSC au fost testați pentru HIV și își cunosc rezultatele, din 21 300 LSC estimați pentru a. 2018. Indicator realizat în proporție de **110,4%**
- *Procentul BSB acoperiți de programele de prevenire HIV* - pachet definit de servicii – 27,1% (ținta: 32%). 4 630 BSB au fost acoperiți de programele de prevenire HIV, din 17 100 BSB estimați pentru a. 2018. Indicator realizat în proporție de **84,6%**
- *Procentul BSB care au fost testați pentru HIV în perioada de raportare și își cunosc rezultatele* – 16,7% (ținta: 17.1%). 2 848 BSB au fost testați pentru HIV și își cunosc rezultatele, din 17 100 BSB estimați pentru a. 2018. Indicator realizat în proporție de **97,7%**

Indicator de proces de la componenta TARV

- *Procentul adulților și copiilor care primesc terapie ARV din numărul total al adulților și copiilor care trăiesc cu HIV:* 37,0% (ținta: 34.5%). 5 865 PTH primesc terapie ARV, la 31.12.2018, din 15 835 PTH estimați pentru a. 2018. Indicator realizat în proporție de **107,2%**

1.1.2 Rezultate raportate pe componenta TB

Scopul: Diminuarea poverii tuberculozei în Republica Moldova prin asigurarea accesului universal la diagnosticul și tratamentul de calitate, implementarea abordărilor durabile centrate pe pacient, abordarea necesităților grupurilor cu risc sporit și consolidarea capacității de management a Programului Național de control al TB.

Printre cele mai importante intervenții în cadrul modulelor programului FG pe componenta TB au fost: contractarea și/ sau livrarea tranșelor de medii nutritive, substanță pură și reactive pentru diagnosticul TB - destinate laboratoarelor de referință în bacteriologia tuberculozei, preconizate pentru anul 2018; asigurarea suportului financiar pentru realizarea transportului speciemenelor de spută și a culturilor pentru supravegherea de rutină a rezistenței la medicamentele antituberculoase (procurare de combustibil și co-finanțare a salariului șoferilor), în baza Acordului de Sub-recipient cu IMSP IFP "Chiril Draganiuc"; asigurarea suportului pentru realizarea vizitelor periodice de supervizare în instituțiile specializate în diagnosticarea, monitorizarea și tratamentul tuberculozei din republică, inclusiv sistemul penitenciar și regiunea de Est; asigurarea procurării medicamentelor antituberculoase de linia a doua și a treia pentru pacienții cu TB MDR; acordarea suportului financiar pentru personalul care asigură implementarea activităților de sub-recipient și pentru costurile operaționale aferente, ș.a.

Performanță programatică

În conformitate cu **cadru de performanță** al Grantului Consolidat al FG, MDA-C-PCIMU nr. 1611, componenta TB, pentru indicatorii de impact și de rezultat durabil - țintele sunt anuale, iar pentru cei programatici (în baza cărora se măsoară performanța grantului) - țintele sunt semestriale. Respectiv, analiza celor 2 indicatori de impact, 2 indicatori de rezultat durabil (outcome) și 3 indicatori de rezultat (output), raportabili la data de 31 decembrie 2018, a constatat:

- ținte depășite (>100%) – 2 indicatori
- ținte substanțial atinse (90-100%) – 1 indicator
- ținte parțial atinse (60-89%) – 4 indicatori

Indicatori de impact:

- *Rata mortalității prin TB* (Numărul de decese cauzate de TB (toate formele) pe an la 100 000 populație) – 7,54%000 (ținta: 8,2%000). Un număr de 304 bolnavi cu tuberculoză au decedat în anul 2018. Indicator realizat în proporție de **108,8%**
- *Prevalența cazurilor cu TB MDR printre cazurile noi de tuberculoză* (Numărul cazurilor noi TB cu cultura pozitivă, testate la DST pentru preparatele de linia I, diagnosticate cu MDR, din numărul total de cazuri noi TB cu cultura pozitivă, testate la DST pentru preparatele de linia I, într-un an) – 27,6% (ținta: 24%). Un număr de 393 cazuri noi de TB cu cultura pozitivă, testate la DST pentru preparatele de linia I, din 1 424 investigate în 2018, au fost diagnosticate cu MDR. Indicator realizat în proporție de **87%**

Indicatori de rezultat durabil (outcome):

- *Rata succesului tratamentului pacienților cu TB MDR* (Numărul și procentul cazurilor de TB DR confirmate bacteriologic (RR-TB și/sau MDR-TB), tratate cu succes (vindecate și cu tratamente încheiate), din numărul total de cazuri înregistrate sub DOTS Plus într-o anumită perioadă de timp) – 54,4% (ținta: 65,05%). Un număr de 562 cazuri confirmate cu TB MDR au fost tratate cu succes (vindecate și cu tratamente încheiate) din 1 033 înregistrate sub DOTS Plus în 2016. Indicator realizat în proporție de **83,6%**
- *Rata de notificare a cazurilor de tuberculoză (toate formele) per 100 000 populație* (Toate cazurile de tuberculoză (bacteriologic confirmate și diagnosticate clinic, cazuri noi și recidive) notificate

către autoritatea națională într-o perioadă anumită de timp per 100 000 populație) – 74,96‰⁰⁰⁰ (ținta: 96‰⁰⁰⁰). Un număr de 3 022 cazuri de tuberculoză (toate formele) au fost notificate către autoritățile naționale în anul 2018. Indicator realizat în proporție de **128,1%**

Indicatori de proces (output):

- *Numărul de cazuri cu tuberculoză drog-rezistentă (RR-TB și/sau MDR-TB), confirmate bacteriologic, notificate* – 811 (ținta: 1 069 cazuri). Un număr de 811 pacienți cu tuberculoză drog-rezistentă (RR-TB și/sau MDR-TB), confirmate bacteriologic, au fost notificate în perioada 2018. Indicator realizat în proporție de **75,9%**
- *Numărul cazurilor cu tuberculoză drog-rezistentă (RR-TB și/sau MDR-TB), confirmate bacteriologic, care au demarat tratamentul DOTS-Plus în perioada raportată* – 937 (ținta: 1 061 pacienți). Indicator realizat în proporție de **88,3%**
- *Rezultatul interimar de abandon al tratamentului cazurilor MDR-TB: numărul și procentul pacienților cu tuberculoză drog-rezistentă (RR-TB și/sau MDR-TB) care au întrerupt tratamentul DOTS-Plus către luna a 6 de la demararea acestuia* – 9,55% (ținta: 8,7%). Un număr de 94 cazuri de TB MDR au întrerupt tratamentul către sfârșitul lunii a 6 de tratament DOTS Plus din 984 incluși în tratamentul DOTS Plus în perioada 2017. Indicator realizat în proporție de **91,1%**

Performanța financiară (utilizarea fondurilor)

Către 31 decembrie 2018, din Grantul Consolidat al Fondului Global „Consolidarea Controlului Tuberculozei și Reducerea Mortalității Asociate cu SIDA în Republica Moldova” (MDA-C-PCIMU nr. 1611), au fost valorificați cumulativ 3 872 711,41 EUR din 4 014 018,55 EUR planificați pentru perioada raportată (anul 2018), ceea ce reprezintă 96,5% .

Întrebări și răspunsuri în cadrul sesiunii:

Dl I.Chilcevschii, consideră că este insuficient prezentarea rezultatelor doar pe granturile FG și că ar fi bine să fie raportate și rezultatele programelor naționale. Președintele CNE a reamintit că misiunea CNE este asigurarea supervizării programatice a granturilor FG, dar rezultatele implementării Programelor Naționale TB și HIV sunt prezentate în cadrul ședinței CNC.

Reprezentanții societății civile, dl I. Chilcevschii și dna O.Rucșineanu, au solicitat să fie prezentate mai multe informații cu privire la contactarea ONG-urilor implementatoare a programelor FG la nivel local, inclusiv sumele contractelor.

Violeta Teutu, UCIMP, a menționat faptul că aceste informații (denumirea ONG-urilor, sumele contractate, gradul de implementare al fiecăruia) – prezentate anterior în cadrul diverselor evenimente, sunt disponibile și în rapoartele trimestriale pe care RP UCIMP le remite MSMPS și Secretariatului CNC TB/SIDA. Toate aceste rapoarte sunt publicate pe site-ul IP UCIMP DS și al CNC TB/SIDA.

Dna A. Serbulenco, președintele CNE, a solicitat ca în următoarele note informative să fie incluse informațiile solicitate de reprezentanții societății civile pentru a oferi mai multă transparență procesului de implementare a granturilor FG.

Dl I. Chilcevschii a solicitat ca în notele informative să fie mai detaliat descrise procesele de achiziție (cum și ce a fost procurat), a menționat că paralel cu indicatorii cantitativi necesită a fi prezentați și indicatorii calitativi, menționând că finanțarea ONG este insuficientă, a fost redus personalul proiectelor și calitatea serviciilor nu este corespunzătoare. De asemenea, că o dată cu trecerea la prestarea serviciilor de prevenire HIV în farmacii, în baza cartelelor electronice, activitățile de comunicare, schimbare de comportament sunt realizate insuficient.

Dna V. Teutu a informat că informația privind procurările este disponibilă pe site-ul UCIMP și a menționat că subiectul privind realizarea serviciilor de prevenire în cadrul farmaciilor a fost discutat

anterior și în cadrul altor întruniri, dar rămâne a fi deschis pentru discuție în continuare.

Dl N. Jelamschi a descris procesul de realizare a achizițiilor, menționând că echipa de coordonare a Programului Național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA/ITS evaluează stocurile de medicamente, echipamente necesare și transmite comanda către UCIPM, în baza căreia se organizează licitațiile publice, după achiziții contractele sunt semnate de către IMSP SDMC, UCIMP și organizația câștigătoare, iar bunurile sunt livrate în baza cererii de achiziție. Sunt achiziționate preparate și consumabile prevăzute în PN.

Dna L. Gherman, a solicitat informații privitor la decizia privind extinderea proiectului de prevenire prin intermediul farmaciilor, menționând că anterior opiniile privind extinderea serviciilor respective a fost diverse, nu se cunoaște care este costul eficienței acestora, iar serviciile respective se transformă în distribuție de consumabile, pe când serviciile de comunicare și schimbare de comportament sunt lipse.

Dl I. Climasevski a menționat că serviciile de prevenire prin intermediul farmaciilor sunt o oportunitate, sunt accesate de beneficiari, aceste servicii au activități clare, concomitent se păstrează și alternativa de prestare a serviciilor prin intermediul outreach cu prestarea testării, realizarea activităților de comunicare, schimbare de comportament.

Dl V. Volovei a menționat că extinderea serviciilor de prevenire prin farmacii a fost consultată cu FG, și realizată în baza evaluării costului eficienței cu prezentarea informației vaste. Bugetul necesar pentru contractarea farmaciilor a fost dedus din bugetul total destinat procurării consumabilelor. Dacă este necesar, subiectul poate fi abordat cu managerul de portofoliu a FG, care urmează să viziteze Moldova.

Dl N. Jelamschi a menționat, că serviciile de prevenire prin intermediul farmaciilor este o oportunitate susținută inițial de către Fundația-Soros Moldova, tot din resursele FG. Acest mecanism permite de a aduce serviciile de prevenire mai aproape de beneficiar și a le face accesibile 24 din 24 de ore 7/7 zile. La nivel de costuri, ele sunt diferite: pe unele poziții - mai mari, pe altele - mai mici. Iar din considerente de descoperire a resurselor, acest mecanism de prestare a serviciilor merită a fi explorat mai bine, înainte de a renunța la el. Aceste servicii au fost recomandate de FG și au un impact pentru viitor.

Dna A. Serbulenco a propus să abordeze subiectul extinderii serviciilor de prevenire în farmacii în cadrul vizitei managerului de portofoliu, pentru a lua decizii definitive.

1.2 Implementării programului "Consolidarea controlului Tuberculozei în Republica Moldova". Raportor Rita Seicaș, coordonator de grant

Perioada de implementare a grantului TB este 01 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2020. Valoarea totală a contractului - 3,960,620.00 Euro.

Scopul programului: Reducerea poverii tuberculozei (inclusiv TB MDR/ XDR-) în Republica Moldova, prin asigurarea accesului comun la diagnostic și tratament de calitate, implementarea abordărilor durabile centrate pe pacient, abordarea necesităților grupurilor cu risc sporit și consolidarea capacității de management al PNCT.

Performanță programatică

Performanța programului în baza celor 3 indicatori de bază, raportați în această perioadă, este – 90%. Din totalul de 3 indicatori, pentru raportare către Fondul Global, s-a atins: în interval de 90-100% - 2 indicatori și un indicator a fost atins în proporție de 76%.

Detaliile cu referire la atingerea indicatorilor:

- *Numărul de cazuri de TB (RR-TB și/sau MDR-TB).* Ținta pentru acest indicator este de – 1069 pacienți, însă au fost notificate 811 cazuri. Indicatorul a fost atins în proporție de **76%**.
- *Numărul și procentul pacienților cu tuberculoză drog-rezistentă (RR-TB și/sau MDR-TB) care au întrerupt tratamentul DOTS-Plus către luna a 6 de la demararea acestuia.* Ținta pentru acest indicator este de – 8.7%, însă s-a atins – 9.55% de pierdere din supraveghere a pacienților cu RR-TB/MDRTB către luna a 6, de la demararea tratamentului. Indicatorul a fost atins în mărime de **91%**.
Din totalul de 984 cazuri cu RR-TB și MDR-TB care au început tratamentul în 2018, 94 au întrerupt tratamentul către luna a 6 de la demararea acestuia. Dat fiind faptul că sistemul de raportare nu oferă dezagregarea datelor referitoare la cazurile pierdute din supraveghere din tratament pentru fiecare lună din fază intensivă de tratament, trebuie să se efectueze o ajustare în sistemul informațional pentru a permite analize detaliate al datelor pentru fiecare lună în parte și a motivelor pierderii din supraveghere în faza intensivă, pentru a identifica soluțiile și măsurile necesare pentru remedierea acestui fapt.
- *Procentul și numărul de pacienți cu simptome sau semne sugestive pentru TB examinați prin Xpert MTB/RIF.* Procentul pacienților cu simptome sau semne sugestive pentru TB examinați prin GeneXpert MTB/RIF este 95,6% versus ținta stabilită de 93 %. Indicatorul este îndeplinit la **103%**.
96% din pacienții cu tuberculoză înregistrați în 2018, au fost examinați prin GeneXpert MTB/RIF din totalul pacienților cu TB înregistrați în această perioadă. Aceasta demonstrează că țara a atins utilizarea universală și activă a GeneXpert ca metodă de testare. În 2018 asistența tehnică a fost orientată spre menținerea nivelului de cunoștințe și a capacităților personalului din sistemul de laborator și clinic în abordarea metodei rapide de examinare, precum și a monitorizării intense a implementării metodei.

Performanța financiară (utilizarea fondurilor)

În 2018, debursările au fost în mărime de 1,620,797.00 EUR, inclusiv 116,484.00 EUR cu statut de stoc de rezervă pentru acoperirea activităților din ianuarie 2019. Absorbția sumelor financiare este de 99,8%. Cheltuielile sunt 1,503,411.87 EUR. Bugetul a fost utilizat conform planului. În același timp datorită diferenței cursului de schimb real al băncii aplicat pentru fiecare plată, care a fost mai mic față de rata MDL lei /EU stabilită de GF în aplicația de grant (21.767181), deficitul format este în mărime de 132,146,03 EUR.

Raportorul a menționat: că au fost notificați mai puțini pacienți cu TB (RR-TB și/sau MDR-TB), decât cei estimați, astfel indicatorul Numărul de cazuri de TB (RR-TB și/sau MDR-TB), notificate a fost atins în proporție de 76%; Sunt în pierdere 9,55% pacienți cu tuberculoză drog-rezistentă care au întrerupt tratamentul DOTS-Plus către luna a 6 de la demararea acestuia, motiv pentru care se impune o analiza detaliată a identificării cauzei, a fost depășit indicatorul Procentul și numărul de pacienți cu simptome sau semne sugestive pentru TB examinați prin Xpert MTB/RIF , fiind îndeplinit la 103%.

La indicatorii de proces au fost menționate:

- Intervențiile realizate cu referire la diagnosticarea TB prin metoda rapidă, realizarea activităților de mentenanță; realocarea bugetul din 2018 pentru 2019 pentru a susține participarea a 2 specialiști la instruirea în afara țării;
- Activitățile realizate în cadrul a 7 granturi acordate ONG-urilor – educare, consiliere, asigurarea suportului DOT, referirea/însoțirea pacienților cu TB. Numărul anual al pacienților

cu tuberculoză acoperit cu servicii de către ONG-uri a fost de 179 cu TB sensibilă și 117 de cazuri cu MDR-TB;

- Realizarea activităților de mobilizare pentru extinderea listei de persoane din grupul de risc și grupul cu vigență sporită, screening-ul TB printre persoanele din grupul de vigență sporită, referirea persoanelor către asistența medicală primară pentru examinare clinică și investigații ulterioare, supravegherea contaților cu persoanele nou depistate de tuberculoză și referirea sau însoțirea la asistența medicală primară pentru examinarea clinică la TB. Din totalul de 1867 de persoane supuse screening-ului pentru TB din grupul de vigență sporită în 2018, 422 de persoane au fost referite la investigații privind tuberculoza.
- Intervențiile în controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV în grupurile cu risc sporit de îmbolnăvi, realizate în cadrul a 3 granturi ONG-uri, pentru controlul TB, DR-TB și TB / HIV în grupurile cu risc și vigență sporită. Cumulativ 2525 persoane examinate la TB, 35 diagnosticate cu TB 35, 132 persoane cu TB din grupe cu HIV și CDI susținute cu sesiuni de consiliere pentru aderența la tratamentul TB, 210 contacti și membrii de familie informați, 81 examinați la TB și 3 diagnosticați;
- Activitățile focusat pe persoanele fără loc de trai din municipiul Chișinău, cu realizarea testării la HIV și informare despre maladia TB;
- Intervențiile în controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV printre deținuți și foști deținuți în cadrul cărora 14 persoane cu TB – au finalizat tratamentul, 9 persoane cu TB – continue tratamentul de TB, 1 persoană pierdută din supraveghere;
- Activitățile realizate în 39 Centre comunitare pentru suportul pacienților cu TB, cu implicarea echipelor multidisciplinare și oferirea de servicii la 91% din pacienții aflați în supravegherea medicilor ftziopneumologilor din raioane, în cadrul cărora au fost reîntorși în tratament 279 pacienți cu TB sensibilă sau mono/polirezistență și 273 pacienți cu TB MDR, au fost prevenite 426 cazuri de riscul pierdere din supraveghere, au fost consiliați circa 2000 pacienților cu TB la inițierea tratamentului și 4012 membrii de familie a pacientului, a fost realizate întruniri cu autorități din asistența socială și ședințe cu reprezentanții cu APL;
- Activitățile de pledoarie, comunicare și mobilizare socială/informare și educație pentru prevenirea formelor rezistente de tuberculoză (DR-TB) cu volum total timp de difuzare în martie de aproape 205 minute și în noiembrie 308 -min la TV și 420 minute la radio, ateliere de lucru cu distribuire de materiale informaționale, servicii de printare a materialelor informaționale;
- Cu referire la utilizarea fondurilor a fost menționat că debursările au fost în mărime de 1,620,797.00 EUR, cheltuielile sunt 1,503,411.87 EUR, absorbția sumelor financiare este de 99,8%. Bugetul a fost utilizat conform planului și nu au fost modificări pe linie. Totodată, datorită diferenței cursului de schimb faptic al băncii la data procesării plății, care a fost mai mic față de rata MDL lei /EU stabilită de GF în contractul de de grant (21.767181), s-a format un deficit în mărime de 132,146,03 EUR, la finele 2018. De asemenea, în primele 5 luni ale 2019 s-a format un deficit de 51,204 EUR din bugetul acestui an. În total deficitul de buget în realizarea grantului este de 183 000 EUR și care ar putea crește către sfârșitul anului 2019. Despre acest deficit a fost anunțat FG, care a propus un alt curs de schimb pentru acordul de grant, urmare a analizei datelor pentru variația de curs valutar pentru 200 zile din 2018, în așa care nu exclude necesitatea evaluării riscul deficitului bugetar per total în grant și necesitatea de a revedea activitățile pentru viitor din acest grant pentru a reduce deficitul.

Întrebări și răspunsuri în cadrul sesiunii:

Dl Ig. Chilcevschii a menționat că odată cu raportarea implementării granturilor FG, necesită fi raportate și realizările Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA și ITS, inclusiv asigurarea financiară. La

această întrebare Președintele CNE dna A. Serbulenco a menționat că pe agenda ședinței este inclus subiectul respectiv.

Dna O. Rușineanu, a sugerat ca și în cazul raportului RP UCIMP și RP Centrul PAS să prezentate informații cu privire la contactarea ONG-urilor implementatoare a programelor FG la nivel local, inclusiv sumele contractelor. Dna Rita Seicaș a informat că aceste informații sunt disponibile inclusiv pe site-ul Centrului PAS și vor fi prezentate în viitor.

Subiectul deficitului financiar determinat de diferența cursului de schimb în programul GF gestionat de Centrul PAS a implicat mai multe expuneri, inclusiv:

Dl V. Slobozian a întrebat dacă RP UCIMP are aceleași situație, deficit financiar determinat de diferența cursului de schimb, la care RP UCIMP (dl.V. Volovei, dl N. Jelamschi) au menționat că în grantul gestionat de RP UCIMP, au fost supra cheltuieli determinate de situația respectivă și după discuțiile și recomandările cu FG de a realiza plățile nu la cursul bugetat al grantului, dar la cursul bancar al zilei, a fost schimbata rata de schimb conform pronosticului Băncii Naționale pentru ultimele 3 luni, iar contractele locale sunt realizate reșind din suma grantului pentru anul de gestionare, la cursul actual.

Dna A. Ambrosie, a solicitat Centrului PAS să fie completat raportul ce ține de utilizarea fondurilor în anul 2018 cu divizarea pe obiective, planificat și cheltuit. Totodată, Dna L. Gantea a menționat că cheltuielile pentru servicii se fac la cursul de zi a Băncii Naționale și nu la cursul bugetat al grantului.

Dna R. Seicas a insistat pe necesitatea de soluționare a situației (determinată de deficitul financiar urmare a diferenței cursului de schimb) în grantul GF gestionat de Centrul PAS, prezentând sugestii de modificare a listei de servicii sau modificarea și diminuarea costului pentru servicii, pentru care necesita o decizie asumată în comun. A menționat despre faptul că deficitul bugetar, a fost anticipat de PAS cu anunțarea FG la lansarea de grant, ulterior la final de prim an de realizarea grantului, cu validarea raportului din partea LFA, și nu a fost obținut datorită deficienței de management financiar. Odată ce se raportează pentru 2018, s a informat membrii CNE despre cheltuieli, progrese și provocări. Este important de a ține cont dacă este format deficit la al doilea recipient, din moment ce se cunoaște că FG a stabilit 2 anvelope cu bugete distincte pentru TB și HIV și raportul financiar, tot trebuie să reflecte separat aceste linii, în special că pentru grantul TB/UCIMP nu sunt atât de multe plăți în lei MD și nu ar putea fi atât de mult afectat.

Dna A. Serbulenco, a concluzionat că această situație presupune eficiența managementului financiar al grantului și asumarea riscurilor și a recomandat că subiectul să fie discutat cu coordonatorul PN TB, în cadrul GTL TB cu prezentarea propunerilor consolidate pentru soluționare și deciziei la nivelul GTL. De asemenea, Centrul PAS să prezinte informația solicitată dnei A. Ambrosi (raportul ce ține de utilizarea fondurilor pentru anul 2018, cu divizarea pe obiective, planificat și cheltuit).

2. Realizările Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA și ITS

2.1 Planul de tranziție pentru sustenabilitatea Programului Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS. Raportor Iurie Climașevschi, coordonatorul programului

Dl Iurie Climașevschi, a vorbit despre Planul de tranziție pentru sustenabilitatea Programului Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS menționând că acesta a fost elaborat la solicitarea FG pentru a asigura finanțatorii că statul treptat, gradual preia finanțarea FG.

Raportorul a menționat că: Activitățile realizate sunt în conformitate cu obiectivele planului. A fost ajustat carul normativ: Protocoalele Clinice Naționale în domeniul HIV, inclusiv profilaxia pe expunere și inițierea activităților în acest scop, algoritmul de testare și confirmare al infecției cu HIV, care a redus intervalul de timp între testare și confirmare a diagnosticului și care contribuie la implicarea imediată în tratament a persoanei infectate; asigurarea tratamentului ARV din PN, finanțarea din partea CNAM a 3 proiecte pentru servicii de prevenire HIV în rândul populației cu risc sporit de infectare. Totodată la anunțul CNAM privind finanțarea unui proiect de 500 mii lei nu au fost depuse cereri.

A fost prezentată contribuția financiară a statului în realizarea PN HIV/SIDA/ ITS, care este în creștere de la 46% în 2016 la 56% în 2018. A sporit alocațiile financiare de la MSMPS în 2018 ajungând 22% comparativ cu 20% în 2016, de asemenea alocațiile financiare de la CNAM de la 17% în 2016 la 25% în 2018. A crescut finanțarea de la APL de la 1% la 3 %, respectiv. Finanțarea din partea FG s-a redus de la 62% în 2016 la 49% în 2018.

Urmare a optimizării managementului programului, procedurilor operaționale, a mecanismului de procurare a crescut numărul de persoane incluse în tratament ARV și sau redus cheltuielile. A crescut finanțarea pentru mobilizarea comunității, datorită reducerii cheltuielilor pentru consumabile.

Întrebări și răspunsuri în cadrul sesiunii:

Dna R. Seicas a solicitat prezentarea detaliată a Planului de tranziție per linie de cheltuieli, țintele și indicatorii atinși, precum este elaborat raportul PNCT. Dl I. Climașevschi a menționat că informații detaliate sunt redată în raportul privind realizarea Programului Național HIV/SIDA/ITS, raportul GAM și a menționat că acoperirea financiară din sursele statale pentru TARV este realizată conform planului și indicatorii privind numărul de pacienți în tratament a crescut, iar pentru serviciile de prevenire alocările sunt reduse și nu corespund prevederilor planului.

Dl V. Volovei a recomandat includerea subiectului privind realizarea Planului de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA și ITS pe agenda CNC și foruri de dialog național, cu participarea și implicarea tuturor membrilor CNC și a actorilor din domeniu. CNE este un organ de supervizare și informare care activează sub umbrela CNC. De asemenea a accentuat, că Planurile de tranziție au fost condiționate de FG la semnarea grantului și este recomandat de către FG a fi discutate la CNC. La această recomandare dna S. Stratulat a menționat că subiectul respectiv este în atenția secretariatului CNC și urmează a fi inclus pe agenda următoarei ședințe CNC.

Dl I. Chilcevschi a sugerat, dacă sunt economii la TARV, să fie procurate și alte preparate TART, la care dl I. Climașevschi a menționat că TARV se realizează în conformitate cu recomandările OMS, reușind și din resursele existente.

Dna L. Gherman a sugerat realizarea evaluării implementării Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA, gradului de implementare a angajamentelor și așteptările implementării acestuia în 2020, doar cu resursele domestice. Menționând importanța cunoașterii resurselor financiare alocate în prezent și cele pe care urmează a fi alocate în 2021, această informație este necesară pentru viitor pentru a lua măsuri la necesitate când așteptările nu corespund.

Dl I. Climașevschi a menționat că informații detaliate privind Planul de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al tuberculozei, infecției HIV/SIDA, vor fi prezentate la ședința CNC.

2.2 Planul de tranziție pentru sustenabilitatea Programului Național de control al tuberculozei.

Raportor Valentina Vilc, coordonatorul programului

Dna V. Vilc a menționat că Programul național de control al tuberculozei a fost aprobat cu un deficit de cca 15% prevăzut pentru realizarea direcțiilor de acțiuni, iar altele cca 30% din necesitățile financiare sunt acoperite din sursele FG și care acoperă doar primii doi ani de implementare. Obiectivul I. Consolidarea de politici, practici și capacități în scopul asigurării controlului eficient al tuberculozei este realizat în proporție de 90%; Au fost aprobate un șir de ordine a MSMPS, inclusiv Foaia de parcurs pentru modernizarea serviciului de ftiziopneumologie, aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății din 14.04.2017, au fost propuse un șir de intervenții pentru îmbunătățirea controlului TB, au fost actualizate Protocoale clinice în TB, este dezvoltat și implementat modelul centrat pe pacient cu accent asupra tratamentului în condiții de ambulator pentru toate formele de tuberculoză.

Dna V. Vilc s-a referit la problemele actuale și posibile în viitor în Planul de tranziție. Aceste sunt determinate de sursele pentru: asigurarea funcționalității unității de coordonare a PNCT (actualmente salarizarea funcțiilor unității de coordonare se realizează din sursele IFP); asigurarea vizitelor în teren; curieratul sputei; funcționalității Depozitului național farmaceutic; instruirea periodică personalului implicat în controlul TB inclusiv din medicina primară, serviciul TB și alte specialități; asigurarea mentenanței echipamentului de laborator; asigurarea neîntreruptă a medicamentelor antituberculoase o dată cu introducerea schemelor noi de tratament antituberculos; preluarea graduală de procurări a medicamentelor și consumabilelor de către stat cu introducerea noilor recomandări OMS; asigurarea activităților ONG; încadrarea lucrătorilor sociali din centrele comunitare în serviciile de friziopneumologie; elaborarea bazei de date noi SIME TB cu mentenanța ulterioară; bonificația pentru serviciile acordate.

La moment este asigurată preluarea graduală de către stat: Procurarea medicamentelor antituberculoase de linia I (100%) și medicamentelor antituberculoase de linia II (gradual); Procurarea reagenților și consumabilor pentru laboratoare (gradual); Asigurarea suportului motivațional (stimulente) din sursele CNAM pentru pacienți cu TB sensibilă (100%) și pentru pacienți cu TB DR (gradual).

Au fost propuse următoarele intervenții pentru îmbunătățirea controlului TB: revizuirea indicatorilor de performanță (indicatorul de performanță pentru depistarea precoce a cazului de TB, indicatorul de performanță pentru tratamentul cazului de TB); revizuirea modalității de procurare de către CNAM a radiografiei pentru screening-ul persoanelor incluse în grupele de risc pentru TB; revizuirea modalității de achitare a investigațiilor paraclinice realizate pe parcursul monitorizării tratamentului pacienților cu TB, în conformitate cu protocoale clinice; revizuirea reglementărilor și aranjamentelor contractuale dintre CNAM și AMSA privind monitorizarea de medicul ftiziopneumolog a pacienților cu TB aflați în tratament; stabilirea pachetului de servicii pentru TB și costificarea acestuia; revizuirea mecanismului de achitare pentru serviciile TB la nivelul asistenței medicale spitalicești (AMS); finanțarea Departamentului de coordonare a PNCT pentru exercitarea mai multor activități cum ar fi: asigurarea vizitelor de monitorizare și evaluare în teritorii, menținerea serviciilor de curierat (transportarea probelor de spută și medicamente), întreținerea sistemului de stocare și evidență a medicamentelor este dependentă de sursele FG. În cadrul Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” există Unitatea de stocare centralizată pentru procurările din sursele FG (reagenți, consumabile, echipamente, medicamente antituberculoase) și cele procurate din sursele MSMPS.

A fost expusă necesitatea abordării implementării Planului de tranziție în teritoriile de Est, menționând numărul mare de paturi TB în aceste regiune. Numărul de paturi este mare și pe malul drept RM și în condițiile micșorării numărului de pacienți TB apare necesitatea reducerii acestora cu realocarea surselor tot în controlul TB.

Întrebări și răspunsuri în cadrul sesiunii:

Dna A. Serbulenco a menționat analiza desfășurată a implementării Planului de tranziție pentru sustenabilitatea Programului Național TB cu prezentarea argumentelor și a expus necesitatea discuțiilor separate pe marginea unor subiecte și propuneri prezentate de raportor.

3. Prezentarea Planului național de supervizare programatică a granturilor FG în susținerea Programelor Naționale TB și HIV/SIDA/ITS. Raportor: Silvia Stratulat, coordonatorul Secretarului CNC TB/SIDA

În perioada anilor 2019-2021, activitatea CNC TB/SIDA este susținută financiar de Fondul Global de Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei prin intermediul grantului MDA-CFUND-1906. Noua aplicație presupune o anvelopă anuală de maxim 50 mii Euro. Aplicația pentru acest tip de grant – este un standard pentru toate CCM-urile din lume și include activități care corespund obiectivelor CNC:

- Supervizarea programelor naționale și granturilor FG;
- Implicarea constituenților în monitorizarea programelor naționale TB și HIV;
- Consolidarea participativității societății civile.

Supervizarea granturilor are loc în conformitate cu Procedura de supervizare, agreată în cadrul CNC, și implică cunoașterea și înțelegerea de către membrii CNC TB/SIDA a Programelor Naționale și granturilor/programele/proiectelor Fondului Global, urmărirea realizării lor cu înaintarea recomandărilor către instituțiile implementatoare, parteneri și Recipientii Principali (RP) privind îmbunătățirea performanței Programelor Naționale și granturilor/programele/proiectelor Fondului Global.

Procesul de supervizare este realizat în baza Planului național de supervizare a programelor CNC TB/SIDA. Planul a fost elaborat de Secretariatul CNC, consultat și agreat de membrii CNC.

În continuare, dna S. Stratulat, a prezentat nemijlocit activitățile incluse în Planul de supervizare pentru 2019: activitățile de supervizare și raportare a rezultatelor, colectare și diseminare a datelor/informațiilor, activitățile de asigurare a procesului de supervizare a granturilor FG oferite în susținerea Programelor Naționale de prevenire și control al TB și HIV/SIDA/ITS, implicarea constituenților în procesele naționale de supervizare programatică, activitățile pentru asigurarea sustenabilității Programelor Naționale de prevenire și control al TB și HIV/SIDA/ITS, actualizarea cadrului normativ și a structurilor CNC, consolidarea capacităților CNC TB/SIDA. A menționat că în luna august- septembrie se planifica vizite de supervizare în teren a granturilor/proiectelor Fondului Global și a două ședințe CNE pentru anul 2019. De asemenea, s-a referit la importanța desfășurării ședinței CNC, fiind și un indicator de performanță a grantului CNC, și existența riscului de reducere a fondurilor, determinat de neîndeplinirea indicatorului dat. A menționat că suntem în așteptarea aprobării proiectului HG nr. 825 și respectiv a noilor membrii CCM, pentru a desfășura ședința CNC și a include pe agendă mai multe subiecte care necesită a fi prezentate și discutate, inclusiv implantarea Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea PN HIV/SIDA/ITS și TB, granturilor FG, aprobarea documentelor de activitate a CNC TB/SIDA. A menționat, obligativitatea de raportare a angajamentelor de cofinanțare a granturilor Fondului Global (condiție a contractului de grant cu FG), responsabil pentru care este MSMPS, raportul urmează a fi prezentat la FG în luna octombrie.

4. Diverse

La capitolul Diverse,

DI N Jelamschi a solicitat implicarea și suportul CNE pe următoarele chestiuni:

1. În adresa UCIMP a parvenit o scrisoare de la Sanfarm-Prim cu informarea că la depozitul instituției se afla un lot important de Buprenorfin care a fost achiziționată în cadrul grantului FG trecut 2015-2017, la comanda DNR. La rândul său, UCIMP a informat deja DNR cu privire la subiectul dat.
2. UCIMP susține activități de prevenire HIV și în instituțiile penitenciare. Actualmente, există problema de remunerare a personalului și a voluntarilor implicați în programele date. Aceasta este determinată de faptul că procedurile complicate ale Trezoreriei de Stat tergiversează alocarea banii prevăzuți pentru activitățile respective. Aceste probleme au fost și în 2018. Se solicită implicarea CNE și adresarea către Ministerul Finanțelor pentru a debloca situația, deoarece nu se respectă contractele, suferă persoanele implicate și va suferi procesul de profilaxie.
3. Se propune de a invita la ședințele CNE coordonatorii programelor TB și HIV din regiunea de Est, dat fiind faptul că există multiple probleme legate de implementarea grantului FG și activităților în regiunea dată care necesită a fi discutate și soluționate.

Dna A. Serbulenco a solicitat secretariatul de a invita la ședințele CNE coordonatorii programelor TB și HIV/SIDA din regiunea de Est. De asemenea, a solicitat explicații de la DNR, în termen până la 14.06.2019, referitor la stocul de medicamente la Sanfarm-Prim cu prezentarea informației referitor la estimările, comanda efectuată, beneficiarul final și motivul pentru care medicamentele respective nu au fost ridicate până în prezent de la Sanfarm-Prim.

Dna I. Barbiroș a confirmat existența problemelor de finanțare a programelor de prevenire din sistemul penitenciar care au fost determinate de ne transmiterea pe cont a surselor financiare transferate de UCIMP. Situația a fost deblocată pe 12.06.19, și a rugat Ministerul Finanțelor pentru viitor să întreprindă măsuri pentru a evita tergiversările respective, iar transmiterea surselor financiare să fie realizată, astfel fără a compromite activitățile de prevenire din instituțiile penitenciare.

DI V. Volovei a expus regretul și îngrijorarea referitor la lipsa aplicării la concurs a ONG pentru contractarea serviciilor de prevenire HIV din sursele CNAM. Se impune implicarea mai activă a ONG pentru contractarea serviciilor respective, deoarece s-au întreprins mari eforturi pentru a obține această oportunitate în țară, și a expus propunerea de a include serviciile de prevenire a infecțiilor respective între GRSI, inclusiv consumabilele în pachetul minim obligator de asistență medicală, de rînd cu serviciile medicale tradiționale.

Dna A. Serbulenco, a propus validarea rezultatelor implementării granturilor Fondului Global în semestrul II, prezentate în cadrul ședinței CNC din 13.06.2018. Membrii CNE au votat pro 6 din 7 prezenți. Secretariatul CNC este fără drept de vot.

Elaborat:

*Secretariatul CNC TB/SIDA
22 Iunie, 2019*